

Роман А. Цибрівський, Іван Тесля

УКРАЇНЦІ В ЗСА Й КАНАДІ
ІДЕНТИФІКОВАНІ ПЕРЕПИСАМИ
НАСЕЛЕННЯ

THE UKRAINIAN CENTER FOR SOCIAL RESEARCH, INC.
Statistical series

**UKRAINIANS IN
THE U.S.A. AND CANADA**
**ACCORDING TO PUBLISHED
CENSUS DATA**

Roman A. Cybriwsky, Ivan Tesla

New York
1975

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Серія статистична

УКРАЇНЦІ В ЗСА Й КАНАДІ

ІДЕНТИФІКОВАНІ ПЕРЕПИСАМИ НАСЕЛЕННЯ

Роман А. Цибрівський, Іван Тесля

diasporiana.org.ua

Нью Йорк
1975

Roman A. Cybriwsky, Ivan Tesla

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES AND CANADA
(A summary of 1970 USA and 1971 Canada Census data)

SOURCES:

U. S. Department of Commerce, Social and Economic Statistics Administration, Bureau of the Census, 1970 *U. S. Census of Population and Housing*, Vol. I: *Characteristics of the Population*, Parts 1-52, Tables No. 142.

1971 *Census of Canada*. Statistics Canada: *Population*. Catalogue Nos. 92-723, 92-726, 92-735

1961 *Census of Canada*. Dominion Bureau of Statistics. *Population*. Catalogue Nos. 92-526, 92-561, 92-559.

Copyright 1975 by the Ukrainian Center for Social Research, Inc.

PUBLISHED AS A SERVICE TO EDUCATION

Printed in the United States of America

The Ukrainian Center for Social Research, Inc.
231 East 14th Street, New York, N. Y. 10003, USA.

ЗМІСТ

I. Гурин — Вступ

R. Цибрівський — Українці в ЗСА в світлі перепису 1970 р.

I. Тесля — Українці в Канаді

CONTENTS

I. Huryn, Foreword

R. Cybriwsky, Ukrainians in the United States.

I. Tesla, Ukrainians in Canada.

ВСТУП

Потреба статистичних обстеєжень українських поселень у світі відчувається вже від давшого часу. Ця потреба, особливо, збільшилася в зв'язку з заснуванням "Світового Конгресу Вільних Українців" та плянованої ним координованої культурної та політичної акції, що мала б опиратися на твердих фактичних даних, а не на теоретичних припущеннях.

Український Соціологічний Інститут, що основну свою діяльність присвячує справі дослідження всіх аспектів життя українських поселень у світі, вирішив почати виповнювати існуючу статистичну та довідкову прогалину.

В цьому першому збірнику подані деякі джерельні статистичні відомості про українців ЗСА та Канади, цебто про два наші найбільші поселення. Подавані дані, опрацьовані та класифіковані нашими географами: Р. А. Цибрівським — ЗСА та І. Теслею — Канада. Дані ці базовані на фактичному матеріалі офіційних державних переписів, що були переведені в 1970 році в ЗСА та 1971 році й давніших в Канаді.

На основі, згаданих вище переписів маємо доволі вичерпні відомості про українців у Канаді.

Про українців у ЗСА наявні в переписі дані охоплюють лише осіб "україномовних", але нічого не говорять про українців, що затратили вже свою мову, але дорожать своїм українським походженням. Дані теж не згадують про осіб українського походження, що ще шукають своєї етнічної ідентичності, як закарпатці або українці, які опинились в російських православних церквах.

Ці питання вимагають додаткових студій і на них ми ще не готові відповісти.

Все таки розміщення "україномовних" українців в ЗСА і їхня кількість дає джерельні дані до деяких висновків.

Приміром — на підставі даних Таблиці III можемо з певністю сказати, що метрополітальна округа Нью Йорку обабіч ріки Гадзона [Hudson] в промені 15 миль від "українського давнину" а центрі Нью Йорку, (Мангеттен) є найбільшим скупченням українців в ЗСА, а мабуть і в світі. Цифри Таблиці III, рядки: 1). (Нью Йорк — 27591 осіба), 7). (Ньюарк — 10506 осіб), 9. (Паттерсон — Кліфтон — Пассейк — 5606) і 14. (Джерзи Сіті — 3143 осіб) — виказують разом 46846 "україномовних" українців, цебто українців, що признають своєю матірною мовою —

українську мову. Таких в Канаді було в 1971 році — 283665 осіб, або 48.9% всіх українців (див. Таблиця 4, колонка 3, рядок 10 і 11). — Коли застосуємо канадську мірку до умовин метрополітальної округи Нью Йорку й скажемо, що найдена нами цифра 46 846 осіб — це 48.9% всіх українців округи, то в окрузі живе щонайменше 95 800 етнічно свідомих українців.

Така значна зосередженість українців в районі Метрополітального Нью Йорку дозволяє говорити про природній центр наших поселень у світі. Це в свою чергу вимагає обдуманої та обдуманої дії української громади в її намаганнях закріпити та зберегти українську етнічну спільноту на поселеннях.

Ігор Гурин.

Роман А. Цибрівський*

УКРАЇНЦІ В ЗСА У СВІТЛІ ПЕРЕПИСУ 1970 р.

Статистичні дані про українців в ЗСА зложені і досліджені на підставі даних офіційного перепису населення в ЗСА в 1970 році (The 1970 US Census of Population and Housing). Українці тут зідентифіковані на підставі т.зв. "матірньої мови" ("mother tongue"), цебто мови, якою говорено дома тоді, коли опитуваний був ще дитиною. На це питання відповідало тільки на здогад, вибраніх 15% населення (що сьомий) на окремих обширних запитниках (це окрема метода збирання статистики за "зразками").

Наведені в табелі дані кажуть самі за себе. Аналізувати їх, чи, тим більше — робити остаточні висновки було б ще завчасно.

Подане зіставлення це тільки початковий крок у широко-закроєному проекті дослідів Українського Соціологічного Інституту над демографією й над географічним розміщенням українців в Америці. Дальша праця буде використовувати дані місцевих українських організацій (церков, товариств тощо), як також додаткові дані урядового перепису 1970 року. Ці дані з перепису треба добувати безпосередньо з магнетофонних записів Бюра. Буде це доволі важка праця, яка вимагатиме більше часу та значних коштів.

Повний текст цієї студії поміщений в "Збірнику УСІ 1975", який якраз тепер друкується.

---

*Д-р Р. А. Цибрівський є професором Темпл Університету в Філадельфії, а водночас науковим дослідником Українського Соціологічного Інституту.

Таблиця I
НАСЕЛЕННЯ ЗССР ЗА МАТИРНЬОЮ МОВОЮ В 1970 Р.
(В кількісному порядку)

<i>Місце</i>	<i>Мова</i>	<i>Заг. число.</i>	<i>% населення</i>
1	Англійська	160,717,113	79.10
2	Еспанська	7,823,583	3.80
3	Німецька	6,093,054	3.00
4	Італійська	4,144,315	2.00
5	Французька	2,598,408	1.30
6	Польська	2,437,938	1.20
7	Жидівська	1,593,993	0.80
8	Шведська	626,102	0.30
9	Норвезька	612,862	0.30
10	Словачька	510,366	0.25
11	Грецька	458,699	0.23
12	Чеська	452,812	0.22
13	Угорська	447,497	0.22
14	Японська	408,504	0.20
15	Португальська	365,300	0.18
16	Голландська	350,748	0.17
17	Китайська	345,431	0.17
18	Російська	334,615	0.16
19	Литовська	292,820	0.14
20	Індійські діялекти	268,205	0.13
21	Українська	249,351	0.12
22	Сербсько-хорватська	239,455	0.12
23	Фінська	214,168	0.11
24	Данська	194,468	0.10
25	Арабська	193,520	0.10
26	Словенська	82,321	0.04
27	Румунська	56,591	0.03
	Інші	1,780,046	0.91
	Нема даних	9,317,873	4.60
РАЗОМ		203,210,158	100.00

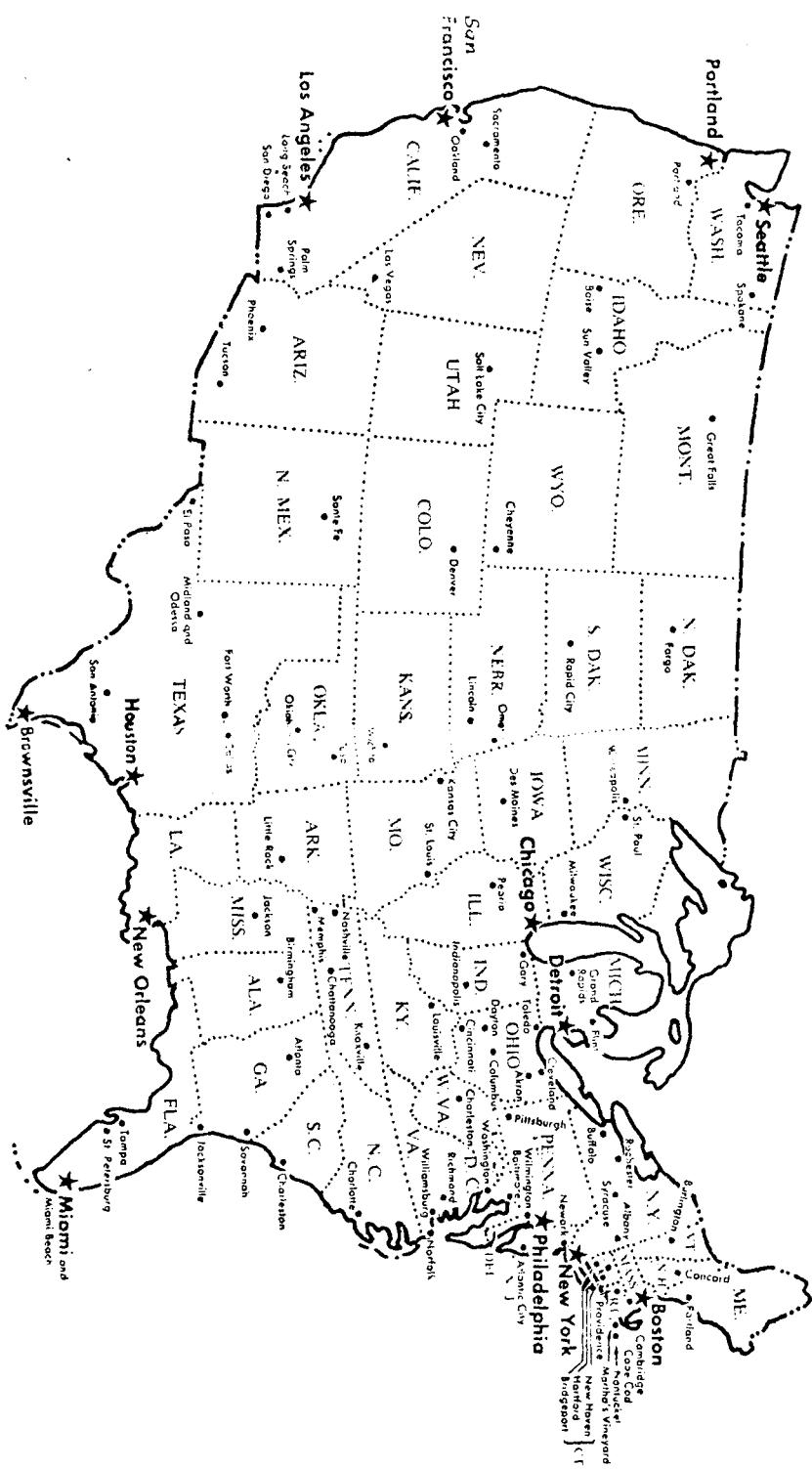
Таблиця II

**РОЗМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЯК МАТІРНЬОЇ МОВИ, ПО СТЕЙТАХ
В 1970 РОЦІ (В кількісному порядку)**

Вияснення колонок:

- 1 — число порядкове;
- 2 — назва стейту;
- 3 — кількість осіб, які подали українську мову за матірню;
- 4 — особи, батьки яких народилися в ЗСА;
- 5 — особи, одне з батьків яких народилося в ЗСА;
- 6 — особи, народжені поза ЗСА;
- 7 — колонка 3 у відсотках до населення стейту.

1	2	3	4	5	6	7
1	New York	52,069	4,173	25,924	21,972	0.29
2	Pennsylvania	49,398	5,885	30,440	13,073	0.42
3	New Jersey	33,117	2,428	18,817	11,872	0.46
4	Illinois	19,773	933	7,837	11,003	0.18
5	Ohio	18,632	1,664	10,147	6,821	0.17
6	Michigan	18,217	1,473	8,421	8,323	0.20
7	California	11,050	825	4,629	5,596	0.05
8	Connecticut	9,655	692	5,216	3,747	0.32
9	Minnesota	4,884	462	2,405	2,017	0.12
10	Massachusetts	4,343	454	2,544	1,345	0.08
11	Maryland	3,559	352	1,769	1,438	0.09
12	Florida	3,311	272	1,737	1,302	0.05
13	Washington	1,905	241	758	906	0.06
14	Wisconsin	1,880	202	773	905	0.04
15	Indiana	1,846	121	894	831	0.04
16	Rhode Island	1,355	185	698	472	0.14
17	Delaware	1,319	211	806	302	0.24
18	North Dakota	1,138	255	663	220	0.18
19	Colorado	1,122	164	582	376	0.05
20	Arizona	1,030	85	527	418	0.06
21	Texas	1,036	202	494	340	0.01
22	Virginia	1,021	214	574	233	0.02
23	Missouri	952	179	382	391	0.02
24	Oregon	891	113	343	435	0.04
25	Montana	563	67	321	175	0.08
26	West Virginia	423	63	264	96	0.02
27	Nebraska	421	21	109	291	0.03
28	North Carolina	401	81	137	183	0.01
29	Oklahoma	390	50	152	188	0.02
30	New Hampshire	359	32	222	105	0.05
31	Louisiana	305	44	132	129	0.02
32	Georgia	243	46	93	104	0.01

МАГІА СТЕЙТІВ ЗСА (БЕЗ АЛЯСКИ ТА ГАВАЇВ)

(Доповнення до таблиці II)

Таблиця II (продовження)

1	2	3	4	5	6	7
33	Kansas	204	18	115	71	0.01
34	District of Columbia	198	35	91	72	0.03
35	Iowa	191	25	70	96	0.01
36	Utah	191	43	76	72	0.02
37	Nevada	186	30	79	77	0.04
38	New Mexico	183	28	86	69	0.02
39	Arkansas	168	30	96	42	0.01
40	Tennessee	164	42	76	46	0.01
41	Kentucky	158	17	73	68	0.01
42	South Carolina	158	36	58	64	0.01
43	Alabama	133	14	62	57	0.01
44	Vermont	128	16	69	43	0.03
45	Hawaii	120	26	34	60	0.02
46	Maine	117	26	51	40	0.01
47	Idaho	108	7	31	70	0.02
48	Mississippi	97	40	52	5	0.01
49	Wyoming	94	9	73	12	0.03
50	South Dakota	75	25	33	17	0.01
51	Alaska	70	6	19	45	0.02

Таблиця III

**РОЗМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАТІРНЬОЇ МОВИ
"ЗА СТАНДАРТНИМИ МЕТРОПОЛІТАЛЬНИМИ
СТАТИСТИЧНИМИ ОКРУГАМИ" В 1970 РОЦІ**
(В кількісному порядку)

Вияснення колонок:

- 1 — місце в черзі;
- 2 — метроп., округа;
- 3 — число осіб, які подали українську мову за матірню;
- 4 — особи, батьки яких народилися в ЗСА;
- 5 — особи, одне з батьків яких народжене в ЗСА;
- 6 — особи, народжені поза ЗСА;

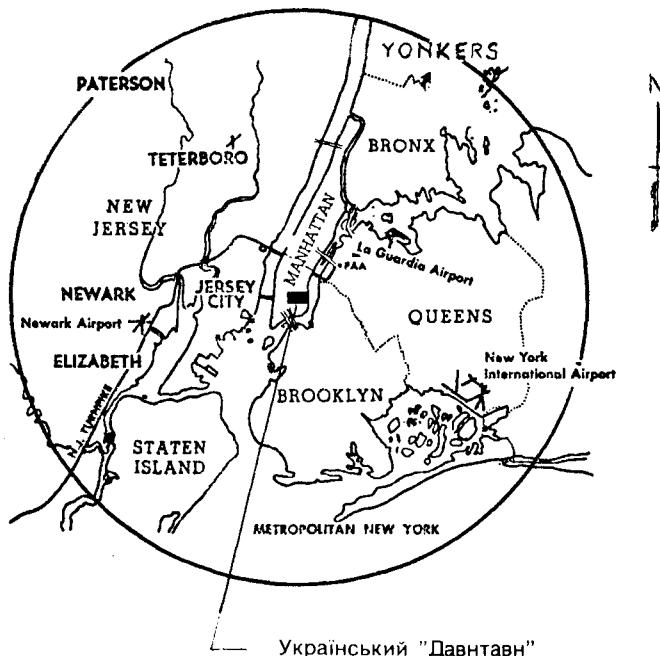
1	2	3	4	5	6
1	New York, N.Y.	27,591	1,823	13,363	12,405
2	Philadelphia, Pa. — N.J.	21,055	1,937	10,817	8,301
3	Chicago, Ill.	18,790	859	7,315	10,616
4	Detroit, Mich.	15,158	1,197	6,767	7,194
5	Pittsburgh Pa.	11,668	1,526	7,910	2,232
6	Cleveland, Ohio	10,644	673	5,559	4,412
7	Newark, N.J.	10,506	719	5,772	4,015
8	Rochester, N.Y.	5,702	488	2,547	2,667
9	Patterson-Clifton-Passaic, N.J.	5,606	421	3,071	2,114
10	Los Angeles-Long Beach, Calif.	4,919	360	1,802	2,757
11	Allentown-Bethlehem-Easton, Pa.	4,899	717	3,028	1,154
12	Buffalo, N.Y.	4,770	363	2,273	2,134
13	Youngstown-Warren, Ohio	3,610	395	2,275	940
14	Jersey City, N.J.	3,143	182	1,666	1,295
15	Syracuse, N.Y.	3,024	328	1,582	1,114
16	Minneapolis — St. Paul, Minn.	2,995	206	1,174	1,616
17	Albany-Schenectady-Troy, N.Y.	2,765	339	1,581	845
18	Hartford, Conn.	2,250	82	1,153	1,015
19	Utica-Rome, N.Y.	2,152	209	1,167	776
20	Baltimore, Md.	2,073	169	1,065	839
21	Boston, Mass.	1,997	176	1,029	792
22	San Francisco-Oakland, Calif.	1,854	88	917	849
23	Washington, D. C.-Md.-Va.	1,806	271	946	589
24	Wilkes Barre-Hazelton, Pa.	1,724	215	1,238	271
25	Trenton, N.J.	1,620	21	699	900
26	New Haven, Conn.	1,593	43	641	909
27	Providence-Pawtucket-Warwick, R. I. Mass.	1,529	231	782	516
28	Bridgeport, Conn.	1,455	109	874	472
29	Wilmington, Del., -N.J.-Md.	1,443	241	863	339
30	Akron, Ohio	1,425	146	862	417
31	Johnstown, Pa.	1,340	172	977	191
32	Duluth-Superior, Minn-Wis.	1,104	151	813	140
33	Miami, Fla.	1,092	129	607	356
34	Seattle-Everett, Wash.	1,066	147	369	550
35	Binghamton, N.Y.-Pa.	1,011	136	558	317
36	Anaheim-Santa Ana-Garden Grove, Calif.	895	62	354	479

Таблиця III (продовження)

1	2	3	4	5	6
37	Gary-Hammond-East Chicago, Ind.	868	49	479	340
38	Milwaukee, Wis.	868	101	359	408
39	Lorain-Elyria, Ohio	838	77	372	389
40	St. Louis, Mo.-Ill.	784	123	431	230
41	Denver, Colo.	757	95	344	318
42	Phoenix, Ariz.	722	50	348	324
43	Reading, Pa.	716	119	466	131
44	San Diego, Calif.	712	88	267	357
45	Springfield-Chicopee- Holyoke, Mass.-Conn.	663	53	399	211
46	San Jose, Calif.	649	38	269	342
47	Ft. Lauderdale-Hollywood, Fla.	609	11	280	318
48	Portland, Oreg.-Wash.	575	64	216	295
49	Toledo, Ohio-Mich.	570	111	275	184
50	Tampa-St. Petersburg, Fla.	563	30	304	229
51	Flint, Mich.	502	39	252	211
52	Houston, Tex.	469	48	230	191
53	San Bernadino-Riverside- Ontario, Calif.	448	22	218	208
54	Sacramento, Calif.	430	23	250	157
55	Erie, Pa.	416	56	283	77
56	Columbus, Ohio	373	59	201	113
57	Harrisburg, Pa.	353	76	200	77
58	Canton, Ohio	278	26	134	118
59	Lansing, Mich.	274	42	167	65
60	Omaha, Nebr.-Ia.	262	14	67	181
61	Tucson, Ariz.	246	15	143	88
62	Tacoma, Wash.	241	34	162	45
63	Grand Rapids, Mich.	229	17	149	63
64	Kansas City, Mo-Kans.	212	28	110	74
65	Dayton, Ohio	209	47	100	62
66	Oklahoma City, Okla.	200	13	85	102
67	Dallas, Tex.	198	35	102	61
68	Fort Wayne, Ind.	189	0	69	120
69	West Palm Beach, Fla.	159	16	74	69
70	Fresno, Calif.	155	17	72	66
71	Madison, Wis.	155	9	0	146
72	Santa Barbara, Calif.	155	6	69	80
73	South Bend, Ind.	154	21	74	59
74	Lancaster, Pa.	147	6	113	28
75	New Orleans, La.	146	21	43	82
76	Orlando, Fla.	139	5	96	38
77	Rockford, Ill.	139	0	22	117
78	Norfolk-Porstmouth, Va.	138	41	76	21
79	Indianapolis, Ind.	129	27	61	41
80	Richmond, Va.	127	14	39	74
81	Salt Lake City, Utah	126	30	45	51
82	Oxnard-Ventura, Calif.	122	0	82	40
83	Spokane, Wash.	121	18	23	80
84	Honolulu, Hawaii	120	26	34	60
85	Jacksonville, Fla.	115	25	56	34
86	Las Vegas, Nev.	102	12	53	37

Таблиця III (продовження)

1	2	3	4	5	6
87	Worcester Mass.	102	7	52	43
88	Albuquerque, N.M.	101	20	47	34
89	York, Pa.	101	6	54	41
90	Cincinnati, Ohio-Ky.-Ind.	98	20	48	30
91	Tulsa, Okla.	90	14	38	38
92	Newport News-Hampton, Va.	78	15	43	20
93	Louisville, Ky.-Ind.	72	3	30	39
94	Atlanta, Ga.	68	14	39	15
95	Greensboro-Winston-Salem-High Point, N.C.	61	7	21	33
96	Stockton, Calif.	61	0	34	27
97	Salinas-Monterey, Calif.	59	26	15	18
98	Davenport-Rock Island-Moline, Ia.-Ill.	52	0	43	9
99	EI Paso, Tex.	52	14	32	6
100	Bakersfield, Calif.	47	0	33	14
101	Charleston, S.C.	45	17	15	13
102	Peoria, Ill.	44	8	23	13
103	Little Rock, Ark.	43	6	23	14
104	Memphis, Tenn.-Ark.	41	20	14	7
105	Ft. Worth, Tex.	39	14	25	0
106	Nashville-Davidson, Tenn.	38	7	16	15
107	San Antonio, Tex.	38	7	13	18
108	Austin, Tex.	37	13	10	14
109	Beaumont-Port Arthur-Orange, Tex.	32	7	20	5
110	Des Moines, Ia.	31	0	17	14
111	Charlotte, N.C.	30	7	5	18
112	Huntington-Ashland-W. Va-Ky.-Ohio	30	12	12	6
113	Wichita, Kans.	23	12	6	5
114	Birmingham, Ala.	22	0	10	12
115	Columbia, S.C.	22	0	8	14
116	Knoxville, Tenn.	21	7	7	7
117	Appleton-Oshkosh, Wis.	19	13	6	0
118	Greenville, S.C.	18	0	0	18
119	Mobile, Ala.	17	0	6	11
120	Augusta, Ga.-S.C.	13	0	13	0
121	Shreveport, La.	12	0	7	5
122	Chattanooga, Tenn.-Ga.	11	0	0	11
123	Jackson, Miss.	5	0	5	0
124	Baton Rouge, La.	0	0	0	0
125	Corpus Christi, Tex.	0	0	0	0

Український "Давніавн"

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ НЮ-ЙОРК
(в радіусі 15 миль)

РАЙОН НАЙБІЛЬШОГО ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ У ЗСА
(Доповнення до таблиці III)

Таблиця IV

РОЗМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАТІРНЬОЇ МОВИ ЗА МІСТАМИ В 1970 Р.

(В кількісному порядку)

Вияснення колонок:

- 1 — місце в черзі;
- 2 — місто;
- 3 — число осіб, які вважають українську мову за матірню;
- 4 — особи, батьки яких народжені в ЗСА;
- 5 — особи, одне з батьків яких народжене в ЗСА;
- 6 — особи народжені поза ЗСА;
- 7 — колонка 3 у відсотках від всього населення міста.

1	2	3	4	5	6	7
1	New York, N.Y.	19,028	1,013	8,027	9,988	0.24
2	Philadelphia, Pa.	11,646	977	5,045	5,624	0.60
3	Chicago, Ill.	13,238	378	4,602	8,258	0.39
4	Detroit, Mich.	5,944	366	2,109	3,469	0.39
5	Cleveland, Ohio	4,228	180	1,934	2,114	0.56
6	Rochester, N.Y.	3,137	243	1,264	1,630	1.06
7	Pittsburgh, Pa.	2,462	279	1,422	761	0.47
8	Los Angeles, Calif.	2,408	145	872	1,391	0.13
9	Buffalo, N.Y.	2,318	146	938	1,234	0.50
10	Jersey City, N.J.	1,714	84	838	792	0.66
11	Minneapolis, Minn	1,362	91	418	853	0.31
12	Newark, N.J.	1,202	12	554	636	0.31
13	Baltimore, Md.	1,155	71	477	607	0.13
14	Boston, Mass.	823	44	347	432	0.13
15	Akron, Ohio	796	84	436	276	0.29
16	Milwaukee, Wis.	616	83	227	306	0.09
17	Phoenix, Ariz.	562	30	256	276	0.10
18	San Francisco, Calif.	528	23	244	261	0.07
19	Seattle, Wash.	478	31	155	292	0.09
20	Denver, Colo.	389	52	169	168	0.08
21	St. Paul, Minn.	386	27	123	236	0.12
22	San Diego, Calif.	367	56	111	200	0.09
23	Portland, Ore.	309	33	125	151	0.08
24	Columbus, Ohio	292	44	160	88	0.05
25	Miami, Fla.	255	51	95	109	0.08
26	San Jose, Calif.	255	17	109	129	0.06
27	Houston, Tex.	250	42	110	98	0.02
28	St. Louis, Mo.	250	23	113	114	0.04
29	Toledo, Ohio	243	19	106	118	0.06
30	Omaha, Neb.	208	7	52	149	0.06
31	Washington, D.C.	198	35	91	72	0.03
32	Tucson, Ariz.	188	15	99	74	0.07
33	Long Beach, Calif.	186	34	82	70	0.05
34	Oakland, Calif.	140	0	56	84	0.04
35	Dallas, Tex.	136	21	62	53	0.02

Таблица IV (продовженні)

1	2	3	4	5	6	7
36	Sacramento, Calif.	136	4	65	67	0.05
37	Indianapolis, Ind.	115	19	61	35	0.02
38	Jacksonville, Fla.	115	25	56	34	0.02
39	New Orleans, La.	102	14	20	68	0.02
40	Tampa, Fla.	93	8	70	15	0.03
41	Norfolk, Va.	92	34	51	7	0.03
42	Tulsa, Okla.	83	7	38	38	0.03
43	Kansas City, Mo.	63	22	12	29	0.01
44	Louisville, Ky.	55	3	25	27	0.02
45	Oklahoma City, Okla.	52	0	30	22	0.01
46	Honolulu, Hawaii	48	5	14	29	0.01
47	El Paso, Tex.	45	7	32	6	0.01
48	Nashville, Tenn.	38	7	16	15	0.01
49	Austin, Tex.	37	13	10	14	0.01
50	Memphis, Tenn.	35	14	14	7	0.01
51	San Antonio, Tex.	25	0	13	12	0.01
52	Wichita, Kans.	23	12	6	5	0.01
53	Atlanta, Ga.	22	8	14	0	0.01
54	Cincinnati, Ohio	18	0	13	5	0.01
55	Birmingham, Ala.	16	0	10	6	0.01
56	Fort Worth, Tex.	8	0	8	0	0.01

Іван Тесля*)

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ

Перепис населення Канади в червні 1971 р. переведено застосовуючи зразкову методу: 30% наздогад вибраних осіб. Числа заокруглені до 5 і 10. В перечисленнях бувають неточності, які нормально не перевищують числа 25.

Класифікацію на етнічні групи переведено на основі відповіді на запитання: "До якої етнічної або культурної групи належав Ти або твій предок (по мужеській лінії) в часі прибуття на цей континент?!" На випадок неповної відповіді ставлено додаткові питання: "якою мовою говорив" та "до якої релігійної групи належав".

На основі цього перепису впорядковано наступні таблиці:

Табл. 1. Етнічний склад населення Канади в 1941 — 1971 роках.

Табл. 2. Розміщення українців Канади в роках 1941 — 1971.

Табл. 3. Українське населення великих міст Канади в 1961 — 1971 рр.

Табл. 4. Матірна мова українського населення Канади.

5. Матірна мова українського населення Канади по окремих провінціях в роках 1931 — 1971.

Табл. 6. Віровизнання українського населення Канади в роках 1931 — 1971.

Це головні показники, які дають змогу читачеві уявити собі стан української етнічної групи в Канаді в минулому і теперішньому. Ці дані можуть стати базою для плянування суспільної праці української громади в Канаді.

---

*)ІВАН ТЕСЛЯ, географ. Дослідні праці: кліматологія, геофізика, геодезія, регіональна географія, демографія.

Головні публікації з галузі макрокліматичних змін на земній кулі в "Комунікатах Інституту Метеорології і Геофізики" Львівського Університету (1932-1939). "Gerlands Beiträge zur Geophysik", Leipzig, "Czasopismo Geograficzne" у Львові; співробітник "Географії України", "Атласу України й сумежних країн" і "Енциклопедія Українознавства" під редакцією проф. В. Кубійовича; праці з демографії українців Канади в різних виданнях. Після приїзду до Канади працював у відділі геодезії Міністерства Енергії, Гірництва і Природних багасств.

Від березня 1969 р. на пенсії. Працює над "Статистичним довідником українців Канади", і "Історичним атласом України". Співпрацює з УСІ.

Таблиця 1.

ЕТНІЧНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ
В 1941-1971 РОКАХ (у тисячах)
(У кількісному порядку за даними 1971 року)

Національність	1971	у відсотках до стану			
		1971 року	1961	1951	1941
1 АНГЛОМОВНІ: англійці					
шотляндці					
ірландці					
інші британці	9 624.1	44.6	4 195.2 1 902.3 1 753.4 145.8	3 630.3 1 547.5 1 439.6 92.2	2 968.4 1 404.0 1 267.7 75.8
2 французи	6 180.1	28.7	5 540.3	4 319.2	3 483.0
3 німці	1 317.2	6.1	1 049.6	620.0	464.7
4 італійці	730.8	3.4	450.4	152.2	112.6
5 українці	580.7	2.7	473.3	395.0	305.9
6 голландці	426.0	2.0	429.7	264.3	212.9
7 поляки	316.4	1.5	323.5	219.8	167.5
8 індіяни та ескімо	312.8	1.4	220.1	165.6	125.5
9 жиди	296.9	1.4	173.3	181.7	170.2
10 норвежці	179.3	.8	148.7	119.3	100.7
11 угорці (мад'яри)	131.9	.6	126.2	60.5	54.6
12 шведи	101.9	.5	121.8	97.8	85.4
13 росіяни	64.5	.3	119.2	91.3	83.7
14 чехи	57.8	.3			
15 словацки	24.0	.1	73.1	64.0	42.9
16 австрійці	42.1	.2	106.5	32.3	37.7
17 румуни	27.4	.1	43.8	23.6	24.7
18 інші	1 154.4	5.3	842.0	493.3	318.8
Всі канадці	21,568.3	100.0	18,238.2	14,009.5	11,506.7

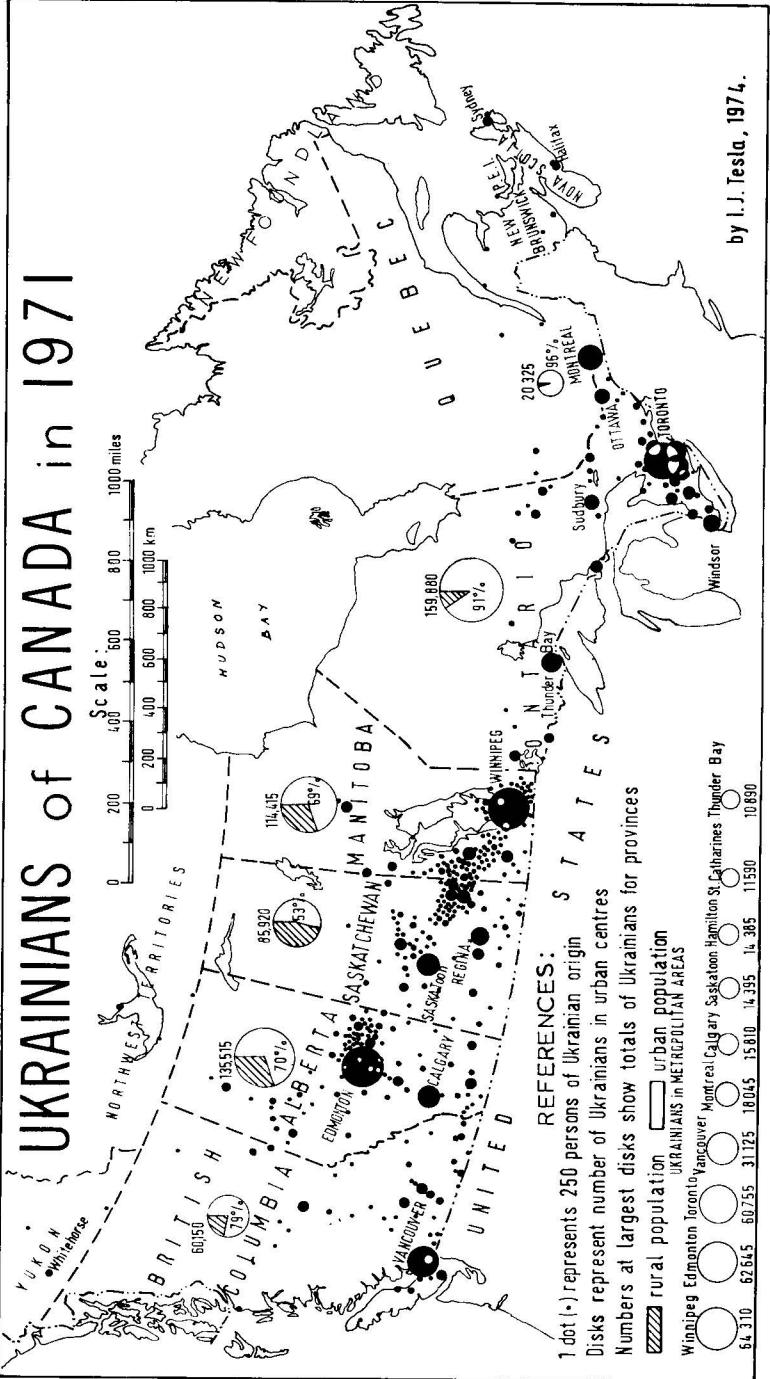
Таблиця 2.

**РОЗМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ В 1941-1971 рр.
(в тисячах осіб і процентах від всього населення.)**

Провінція	1971	1961	1951	1941
Атлант. провінції				
все населення	789.0	707.0	642.6	578.0
українці: число	2.3	1.8	1.2	0.7
%	0.1	0.2	0.2	0.1
Квебек				
все населення	6,027.8	5,259.2	4,055.7	3,331.9
українці: число	20.3	16.6	12.9	8.0
%	0.3	0.3	0.3	0.1
Онтаріо				
все населення	7,703.1	6,236.1	4,597.5	3,787.7
українці: число	159.9	127.9	93.6	48.2
%	2.1	2.1	2.0	1.3
Манітоба				
все населення	988.3	921.7	776.5	729.7
українці: число	114.4	105.4	98.8	89.7
%	11.6	11.4	12.7	12.3
Саскачеван				
все населення	926.2	925.2	831.7	896.0
українці: число	85.9	78.9	78.4	79.8
%	9.3	8.5	9.4	8.9
Альберта				
все населення	1,627.9	1,331.9	939.5	796.2
українці: число	135.5	105.9	87.0	71.9
%	8.3	8.0	9.3	9.0
Британська Колюмбія				
все населення	2,184.6	1,629.0	1,165.2	817.9
українці: число	60.1	35.6	22.6	7.6
%	2.8	2.2	1.9	0.9
Інші провінції і території				
все населення	1,321.4	1,228.1	1,000.7	569.3
українці: число	2.3	1.2	0.5	0.0
%	0.2	0.1	0.1	0.0
Канада				
все населення	21,568.3	18,238.1	14,009.4	11,506.7
українці: число	580.7	473.3	395.0	305.9
%	2.7	2.6	2.8	2.7

UKRAINIANS of CANADA in 1971

Scale
0 200 400 600 800 1000 miles
0 200 400 600 800 1000 km

by I. I. Testa, 1971.

МАПА РОЗСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ
(Додаток до розділу: Українці в Канаді)

Таблиця 3
УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ВЕЛИКИХ МІСТ КАНАДИ В 1961 ТА 1971 РР.
(кількісно в 1000 осіб і в процентах від всього населення міста)

Місто	1971			1961		
	всі	українці	у %	всі	українці	у %
	у 1000	у 1000		у 1000	у 1000	
Вінніпег, Ман. метро:	540.3	64.3	11.9	476.0	53.9	11.3
сіті:	246.3	33.2	13.5	265.4	36.0	13.6
Ендмонтон, Альта. метро:	495.9	62.7	12.6	337.6	38.2	12.6
сіті:	438.4	58.5	13.3	281.0	32.5	13.3
Торонто, Онт. метро:	2,628.1	60.8	2.3	1,824.5	46.7	2.6
сіті:	713.1	22.6	3.2	672.4	26.1	3.9
Ванкувер, Бр. К. метро:	1,082.4	31.1	2.9	790.2	18.7	2.3
сіті:	426.3	12.1	2.8	384.5	9.2	2.4
Монреал, Кве. метро:	2,743.2	18.0	0.7	2,109.5	14.5	0.7
сіті:	1,214.4	8.6	0.7	1,191.1	9.2	0.8
Калгари, Альта.	403.3	15.9	3.9	249.6	7.1	2.8
Саскатун, Саск.	126.6	14.4	11.4	95.5	9.1	9.5
Тандер Бей, Онт. метро:	112.1	10.9	9.7	93.3	9.6	10.3
сіті:	108.4	10.5	9.7	90.5	9.3	10.3
Ріджайна, Саск.	139.4	8.7	6.3	112.1	5.7	5.1
Віндзор, Онт. метро:	258.7	7.0	2.7	193.4	5.5	2.9
сіті:	203.4	6.1	3.0	114.4	3.4	3.0
Судбури, Онт. метро:	155.5	5.6	3.6	110.7	4.9	4.5
сіті:	90.5	3.9	4.3	80.1	3.9	4.8
Оттава, Онт. метро:	602.6	5.4	0.9	429.8	3.0	0.7
сіті:	302.4	3.4	1.1	268.2	2.4	0.9
Сен Кетерінс, Онт.	109.8	5.2	4.7	95.6	4.7	5.0
Ошава, Онт.	91.6	4.3	4.6	80.9	4.0	4.8
Лондон, Онт. метро:	286.3	3.4	1.2	181.3	1.8	1.0
сіті:	223.3	2.9	1.3	169.6	1.7	1.0
Кіченер, Онт. метро:	226.8	3.2	1.9	154.9	2.2	1.4
сіті	111.8	1.9	1.7	74.5	1.2	1.6
Вікторія, Бр. К.	195.9	2.6	1.3	154.2	1.5	1.0
Йорктон, Саск.	13.4	4.0	29.9	10.0	2.8	28.2
Прінс Альберт, Саск.	28.5	2.9	10.3	24.2	2.3	9.4
Брендон, Ман.	31.3	2.8	8.7	28.2	2.2	7.5

Таблиця 4.

ЧИСЛО ОСІБ, ЯКІ ПОДАЛИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ, ЯК МАТІРНЮ*
(і число осіб, які вдома вживають українську мову найчастіше)

Вияснення колонок:

1. — Провінція;
2. — Подали себе українцями при переписі 1971 році;
3. — Подали українську мову, як матірню в 1971 р.;
4. — Українська мова найчастіше вживана вдома в 1971 році;
5. — Подали українську мову, як матірню в 1961 р.;

1	2 (1971)	3 (1971)	4 (1971)	5 (1961)
Атлантическі провінції				
Квебек	3,220	535	170	883
Онтаріо	20,325	10,900	7,625	11,665
Манітоба	159,880	74,220	41,860	74,105
Саскачеван	114,410	65,650	31,070	73,349
Альберта	85,920	49,280	22,750	57,018
Брит. Колумбія	135,510	65,180	24,715	71,804
Юкон і Півн. Зах. Території	60,145	17,590	4,325	15,611
	1,245	305	45	317
У відсотках до всіх українців Канади	580,655	283,665	132,535	304,752
	100%	48.9%	22.8%	64.4%

*Завдання: "Матірна Мова" в переписі 1971 р. здефінійована, як мова, яку запитувана особа вивчила в своєму житті, як першу і яку ще розуміє.

Таблиця 5

**МАТИРНЯ МОВА УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В ОКРЕМІХ
ПРОВІНЦІЯХ КАНАДИ В 1931-1971 РОКАХ**
(в процентах від усього українського населення даної провінції)

Рік	Українці в 1 000	Матірня мова в %		
		українська	англійська	Інша
Атлант. провінції				
1971	3.2	16.5	80.0	3.5
1961	2.3	37.6	60.8	1.6
1951	1.4	50.9	47.5	1.6
1941	0.7	65.6	27.9	6.5
1931	0.9	92.9	9.2	7.9
Квебек				
1971	20.3	53.6	33.9	12.5
1961	16.6	70.3	21.3	8.4
1951	12.9	80.0	13.9	6.1
1941	8.0	88.0	4.9	7.1
1931	4.3	82.3	2.1	15.6
ОНТАРІО				
1971	159.9	46.4	50.2	3.4
1961	127.9	57.9	39.5	2.6
1951	93.6	69.4	28.2	2.4
1941	48.2	85.3	10.2	4.5
1931	24.4	87.8	3.9	8.3
Манітоба				
1971	114.4	57.4	41.0	1.6
1961	105.4	69.6	29.3	1.1
1951	98.8	84.6	14.2	1.2
1941	89.8	94.9	3.5	1.6
1931	73.6	93.9	2.0	4.1
Саскачеван				
1971	85.9	57.4	40.8	1.8
1961	78.9	72.4	26.8	1.8
1951	78.4	87.0	11.9	1.1
1941	79.8	94.1	3.4	2.5
1931	63.4	93.7	2.4	3.9

Таблиця 5 (продовження)

Рік	Українці в 1 000	Матірня мова в %			Інша
		українська	англійська	Інша	
Альберта					
1971	135.5	48.1	50.3	1.6	
1961	105.9	67.8	31.3	0.9	
1951	87.0	84.6	14.3	1.1	
1941	71.9	93.9	3.9	2.2	
1931	55.9	95.8	1.9	2.3	
Бріт. Колумбія					
1971	60.1	29.2	68.1	2.7	
1961	35.6	43.8	54.2	2.0	
1951	22.6	57.5	40.0	2.5	
1941	7.6	71.4	21.1	7.5	
1931	2.6	77.7	11.0	1.3	

Таблиця 6.

**ВІРОВИЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ
КАНАДИ В РОКАХ 1931 — 1971.
(в абсолютних числах і процентах)**

Релігія		1971	1961	1951	1941	1931
Українська (греко)						
католицька						
Число		186,460	157,559	164,765	152,907	130,534
%		32.1	33.3	41.7	50.0	58.0
Греко-православна						
Число		116,700	119,219	111,045	88,874	55,386
%		20.1	25.2	28.1	29.1	24.6
Римо-католицька						
Число		88,835	79,638	56,650	37,577	25,781
%		15.3	16.8	14.3	12.3	11.5
Англіканська						
Число		26,950	19,140	10,082	3,131	755
%		4.6	4.0	2.6	1.0	0.3
З'єднана Церква Канади (протестанті)						
Число		80,785	59,825	28,190	9,241	3,667
%		13.8	12.6	7.1	0	1.6
Пресвітеріянська						
Число		7,725	5,483	4,521	2,919	1,823
%		1.3	1.2	1.2	1.0	0.8
Лютеранська						
Число		10,175	6,590	3,435	1,686	1,180
%		1.8	1.4	0.9	0.6	0.5
Баптисти						
Число		8,245	6,113	3,723	2,439	1,262
%		1.4	1.3	0.9	0.8	0.6
Інші релігії						
Число		54,780	19,770	12,632	7,155	4,725
%		9.6	4.2	3.2	2.2	2.1
Всі українці						
Число		580,660	473,337	395,043	305,929	225,113
%		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

УСІ — Український Соціологічний Інститут був зорганізований та згодом заінкорпорований в Нью-йоркському Стейті 12 квітня 1973 р., як неприбуткова науково-дослідна інституція.

Головним своїм завданням УСІ ставить слідкування за життям українських поселень у світі, зібрання та опрацювання фактичних і статистичних матеріалів.

В засяг дослідів УСІ входять такі ділянки:

1. Демографія (місця поселень та чисельність поодиноких українських скучень).

2. Соціальна структура (суспільний та економічний характер поодиноких поселень).

3. Суспільні інституції (інституція родини, віроісповідні, виховні, культурно-освітні, наукові та політичні установи й організації).

4. Суспільні та культурні процеси в наших громадах та

5. Українська культурно-національна політика.

В цих ділянках УСІ розгортає науково-дослідчу працю, наладнюючи зв'язки з українськими поселеннями та притягаючи до співпраці кваліфікованих науковців. Деякі з наукових праць вже закінчено, інші знаходяться в процесі опрацювання, а ще інші зовсім в початковій стадії.

Видання УСІ:

1. ФІЗИЧНА МАПА УКРАЇНИ. Розмір 44 x 52 інчів. Ціна 10.00 дол.
2. УКРАЇНЦІ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТА КАНАДСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВАХ — СОЦІОЛОГІЧНИЙ ЗБІРНИК за редакцією Всеволода В. Ісаєва. Нью Йорк, 1975. Ст. 328. Ціна в передплаті 10.00 дол.
3. УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕННЯ — ДОВІДНИК. Готується до друку.

Адреса та англійська назва:

THE UKRAINIAN CENTER for SOCIAL RESEARCH, Inc.

231 East 14th Street New York, N. Y. 10003, USA.

Tel: (212) 674-3717

THE UKRAINIAN CENTER FOR SOCIAL RESEARCH, INC.

The institution was incorporated in the State of New York on April 12, 1973, as a not-for-profit corporation.

The purpose of the institution is as follows:

1. To promote studies of history and present status and problems of ethnic groups, especially of the people of Ukrainian origin, in their demographic, cultural, social, economic and other aspects.
2. To conduct research of various problems pertaining to ethnic groups by means of questionnaires, interviews, organized discussions, study groups, seminars, symposia, conferences, both national and international, and other appropriate and lawful meetings.
3. To study and to arrange special study groups of members to follow the development and changes of various aspects of cultural and political life of ethnic groups.
4. To provide and maintain for its scientist-members proper facilities and arrangements required for their work.
5. To disseminate information about the culture and heritage of the Ukrainian people in order to enrich the intellectual life in America.

Publications of the Center:

1. PHYSICAL MAP OF UKRAINE. Dimensions, 44 x 52 inches, in Ukrainian, \$10.00
2. Wsevold W. Isajiw, ed., UKRAINIANS IN AMERICAN AND CANADIAN SOCIETY; CONTRIBUTIONS TO THE SOCIOLOGY OF ETHNIC GROUPS. New York, 1975, pp. 328. \$10 pre-publication price.
3. UKRAINIAN COMMUNITIES OUTSIDE OF UKRAINE, A GUIDE. Readied for publication.

THE UKRAINIAN CENTER FOR SOCIAL RESEARCH, INC.

231 East 14th St., New York, N. Y. 10003, U. S. A.

Tel. (212) 674-3717

ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ:**NOW AVAILABLE:**

УКРАЇНЦІ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТА КАНАДСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВАХ —
СОЦІОЛОГІЧНИЙ ЗБІРНИК. Редактор Всеvolod W. Isajiw (Торонтський
Університет).

UKRAINIANS IN THE AMERICAN AND CANADIAN SOCIETY; CONTRIBU-TIONS TO THE SOCIOLOGY OF ETHNIC GROUPS. Wsevolod W. Isajiw (University of Toronto), Editor.

ЗМІСТ.

Вступ - "До розвитку соціології українських поселень в Америці і Канаді".

Матеріали і Методи.

Іван Тесля - "З демографічних дослідів Української людності Канади" (Подружжя і природний приріст).

Roman A. Cybriwsky - "Ukrainians in the US: A Summary of 1970 US Census Data." Warren Kalbach - "Data Sources and Problems of Analysis of Ethnic Origin Data".

Wasyl. Halych - "The Ukrainian Americans: Early Struggles, Personal and Institutional (1865 - 1918)." "

Alan B. Anderson - "Ukrainian Identity Change in Rural Saskatchewan".

Богдан Бочюрків — "Етнічна ідентифікація і наставлення університетських студентів українського походження: Висліди анкетного дослідження в Албертському Університеті."

Галина Дуда — "Оцінка системи рідних шкіл".

Robert B. Klymasz - "The Ethnic Folk Festival in North America Today."

Теорія й Інтерпретація

Всеvolod W. Isajiw - "Суспільний стаж, процес асиміляції й етнічна ідентичність українців у Північній Америці".

Igor B. Zelik - "Два роди етнічних громад".

Vladimir C. Nahirny and Joshua A. Fishman — "American Immigrant Groups: Ethnic Identification and the Problem of Generations".

Василь Маркусь - "Українська Спільнота в широкому американському суспільстві (проблеми й спостереження)"

Manoly R. Lupul - "Ukrainian Canadians: Their Precarious Situation Today"

Огляд. суспільних дослідів на еміграції.

Степан Ріпецький - "Український Соціологічний Інститут у Відні та Український Інститут Громадознства в Празі".

Ілля Витанович - "Українські соціологічні і зближені студії на еміграції".